

EGYEK A KRISZTUSBAN (APCSEL 15,1–11)

Elhangzott 2015. június 28-án
a Debrecen–szabadságtelepi református gyülekezetben

Előíma:

Teremtő Istenünk, szerető mennyei Atyánk a Krisztus Jézus által!

Áldunk és magasztalunk Téged teremtett világod szépségéért, csodáiért, amelyekre mi is naponként rácsodálkozhatunk, amikor felnyitjuk szemünket. Amikor halljuk, hogy újra elindul életünknek egy szakasza, egy új nap, és a Te megőrző, megtartó kegyelmed enged bennünket látni, enged megszólalni, enged meghallani azt, amit hozzánk üzensz, amit nekünk akarsz szólani.

Most is úgy jövünk hozzád Urunk, Istenünk otthonainkból, egy munkás hét után, hogy elhozzuk mindenünket, egész lényünket, kitarjuk a szívünket. Hozzuk a hitünket és a hitetlenségünket. Hozzuk a reményünket és a reménytelenségünket. Hozzuk a boldog örömteli dolgokról való beszámolót, és hozzuk a fájdalmakat, a kudarcokat, az eltékozolt, elfecsérelt időt, az elmulasztott lehetőségeket.

És hisszük, hogy ebben a sokféleségben, ebben a sokszínűségben mi mind, mind a Te gyermekeid vagyunk, akik Hozzád tartozunk, mert hisszük, hogy a mi Urunk, Jézus Krisztus által van üdvösségünk és van megtartásunk.

Kérünk, így fogadj bennünket, és így szólj hozzánk kegyelmesen a Te igéd, és Lelked ereje által, a mi Urunkért, Krisztus Jézusért!

Ámen.

Alapige:

„Némelyek, akik Júdeából jöttek le, így tanították a testvéreket: Ha nem metélkedtek körül a mózesi szokás szerint, nem üdvözülhettek. Mivel pedig Pálnak és Barnabásnak nem kis viszálya és vitája támadt velük, úgy rendelkeztek, hogy ebben a vitás ügyben Pál, Barnabás és néhányan mások is menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe. Miután a gyülekezet útnak indította

őket, áthaladtak Fönícián és Samárián, elbeszélték a pogányok megtérését, és nagy örömet szereztek minden testvérnek. Amikor megérkeztek Jeruzsálembe, örömmel fogadták őket az apostolok és a vének, ők pedig elbeszélték, mi mindent tett velük Isten.

Előálltak azonban néhányan, akik a farizeusok pártjából lettek hívökké, és azt mondták, hogy körül kell metélni azokat, és meg kell parancsolni nekik, hogy tartsák meg Mózes törvényét. Összeültek tehát az apostolok és a vének, hogy tanácskozzanak ebben az ügyben.

Amikor nagy vita támadt, Péter felállt, és így beszélt hozzájuk: Atyámfiai, férfiak! Ti tudjátok, hogy régtől fogva engem választott ki Isten közületek, hogy az én számból hallják a pogányok az evangélium igéjét, és higgyenek. A szívüket ismerő Isten pedig bizonyosságot tett mellettük, amikor éppen úgy megadta nekik is a Szentlelket, mint ahogyan nekünk, és nem tett semmi különbséget közöttünk és közöttük, mert hit által megtisztította a szívüket. Most tehát miért kísértitek azzal Istent, hogy olyan igát tegyetek a tanítványok nyakába, amelyet sem atyáink, sem mi nem tudtunk elhordozni? Ellenben abban hiszünk, hogy mi is az Úr Jézus kegyelme által üdvözülünk, éppen úgy, mint ők.”

(ApCsel 15,1–11)

Szeretett Testvérek!

Az Apostolok cselekedeteiről írott könyv, a kereszténység első tétova, bátor-talan lépéseiről beszél a világ történetében. S ezek között a lépések között ez a mostani, most felolvasott ige az első apostoli gyűlésnek a kiváltó oka. Egy hihetetlen nagy, és komoly válságot jelentett. És igazából mi, akik naponta hallunk válságokról a közelünkben, távoli országokban, Európában, Afrikában, az egész nagyvilágon, nekünk jó tisztában lenni azzal, hogy a legveszedelmesebb, a legnagyobb válságok mindig belül vannak. Nem kívül! A keresztény gyülekezetnek is meg kellett azt tapasztalnia, és meg is tapasztalta, hogy lehet, hogy rosszul tekintenek rájuk, hogy üldözik őket. Na de az egyszer elmúlik! Az elmúlik. De amikor belülről, egymás között kezdenek el valami olyan feszültséget gerjeszteni, amelyikre nem találnak megoldást, azt hurcolják magukkal éveken, évtizedeken át. Milyen keserves és milyen átkozott tud az lenni, amikor egy családban, akár férj, feleség, vagy testvérek, vagy szülő és gyermek hordoz magában évtizedeken át egy belső, el nem intézett dolgot, mert valaki, valamikor azt mondta, hogy: „...” Vagy éppen nem mondott semmit. Vagy „ezt” tette. Sohasem a kívülről jövő bajok, a kívülről jövő elnyomás vagy erőszak az, amelyik a legnagyobb kárt, a legna-

gyobb pusztítást tudja okozni, hanem az, ami belül van, ami belülről feszíti a gyülekezetet, vagy éppen a keresztyénséget.

Ma is, amikor joggal emeljük fel panaszos szavunkat, és kérjük imádságban Istent, hogy vessen véget az erőszaknak, keresztyének üldözésének tőlünk távoli országokban. Én hiszem és vallom azt, hogy Isten véget fog ennek vetni. De vannak dolgok, amelyeknek Isten úgy tud, és úgy akar véget vetni, hogy ahhoz bennünket használ.

Ez az első válság, az első nagy összeütközés a keresztyénségen belül – nagyon leegyszerűsítve és világosan – úgy hangzott: Vajon ahhoz, hogy valaki Krisztusban hívő emberré legyen, először zsidóvá kell-e vajon lennie, meg kell-e tartani, meg kell-e neki tartani a mózesi parancsolatokat, vagy van egy másik út?

A feszültség ott van, kialakulnak a pártok, megjelennek a frakciók. Vannak a keményvonalasok, akik azt mondják: *„Na, ide, közénk az nem jön, aki előbb nem metélkedett körül, aki nem tartja meg a mózesi törvényeket!”* Ott van velük szemben Pál és Barnabás, és aztán látjuk, ott van Péter, aki azt mondja, hogy: *„Ide figyeljete emberek! Sokáig én is így gondolkodtam.”*

Emlékezzünk csak Péterre, amikor elhívják egy pogány római százados házába, Kornéliuszhoz, és ő nem tudja, hogy mit keresne ott. Előtte lát egy látomást. Egy hatalmas nagy lepedő száll alá az égből, és benne mindenféle állat, tiszta és tisztátalan, és hallja a hangot, hogy: *„Kellj fel, öld és egyél!”* És azt mondja: *„Nem Uram, hát én megtartom a régi törvényt! Én tisztátalanhoz nem nyúlok!”* És akkor bemegy ebbe a pogány házba, és azt látja, hogy ezek az emberek ugyanúgy a Szentlélek hatalma alatt állnak és élnek, és azt mondja: *„Most értettem meg, hogy Isten nem személyválogató, hanem minden népből és nemzetből kedves előtte, aki az ő akaratát cselekszi.”* (vö. ApCsel 10) Feláll tehát ez a Péter és azt mondja ott, az apostoli gyűlésen: *„Álljon már meg a menet! Miért akartok Ti olyan terhet, olyan igát rakni ezeknek az embereknek a nyakába, amelyet – legyünk már őszinték! – sem a mi atyáink, sem az előttünk jártak, sem mi nem tudunk maradéktalanul megtartani? De hisszük, hisszük, hogy Krisztusban van az üdvösség. És ez érvényes ránk is, akik a mózesi törvények világából jövünk, meg érvényes rájuk is.”*

Nemrég olvastam egy nagyon elgondolkodtató tanulmányt, aminek a szerzője, egy angol teológus azt írja le, hogy tulajdonképpen a keresztyénség úgy jelent meg egykor a világon, a Római Birodalomban, hogy – én tudom, hogy ezt a kifejezést nagyon elcsépezték, meg lejárárták – ők voltak azok, akik az igazi „másságot” képviselték. Mert azt mondták: *„Nagyon szép ez a*

Római Birodalom, jogállam, szép berendezkedés, hatalmas birodalom, de nem minden! És nem tart örökké!

Mi úgy élünk ebben a világban, hogy tudjuk, ez a világ, és annak az ábrázata, annak a berendezkedése, minden formációja, nem tart örökké! Ahogy megvallják a keresztyének már a II-III. században, abban a hitvallásban, amit a két zsinatról, ahol ezt megalkották, Nicea-konstantinápolyi Zsinatnak nevezünk, amikor Krisztusról tesznek hitvallást: „*És az Ő országának nem lesz vége.*” És ebben benne van az is, hogy minden, minden más országnak, berendezkedésnek, emberi elgondolásnak vége lesz! Ezért voltak ők mások, mint azok, akik azt mondták, hogy: „*Amíg a világ tart, addig már mindig így lesz!*” Azt mondták a keresztyének: „*Nem. Mi új eget, és új földet várunk!*” És megjelenik itt is ez a kérdés: Vajon mindenkinek egyformán lehet és kell csak hinni Krisztusban? Csak úgy lehetünk mi együtt keresztyének?

Bocsánat a személyeskedésért, de itt van a templomban nekem három egykori évfolyamtársam, akikkel együtt jártunk a református gimnáziumba. Hát, amikor mi odakerültünk, kis 14 éves gyerekként, mi is református gimnazisták voltunk, meg azok a nagy negyedikesek is, akikre mi úgy néztünk fel, mint a félistenekre. Egészen mások voltunk, de ugyanaz a közös jelvény volt a sapkánkon. És ez azt jelenti, hogy mi együvé tartozunk! Olyan meghatározó és nagyon szép volt az a jelenet – amit a Testvérek sajnos nem láthattak itt a keresztelés után –, amikor Nagytiszteletű Úr megáldotta ezt a kisfiút, és odahelyezte a fejére a kezét, ez a kicsi, kis pár hónapos kisfiú felnyúlt a kezével, és megfogta a kabátja ujját. Ebben benne van az, hogy nekünk nem a különbözőségeinket kell restellni, hiszen – valamiképpen – mindenki más! Én nem azokat akarom ezzel igazolni, akik ezt jelszónak használják, valaminek az igazolására. Csak arra emlékezni és emlékeztetni, hogy Krisztus az Ő Anyaszentegyházában, Krisztus az Ő gyülekezeteiben ma sem akar uniformizálni bennünket! Nem akarja azt, hogy mi egyszerűen „káposztafejek” legyünk, hanem azt, hogy meglegyen ez az egy közös nevező, ez az egy közös alap, hogy „*Ugyanúgy ők is, mint mi, Krisztus által üdvözülünk.*” Ez, ez az az összetartozás, ami minden másnál fontosabb!

Ez az, amit ezek az apostolok itt az úgynevezett első apostoli gyűlésen és zsinaton megértettek. És hoztak egy gyönyörűséges határozatot, amelyik úgy kezdődik: „*Tetszett a Szentléleknek és nekünk.*” Jól figyeljük meg a sorrendet! Az első helyen az a fontos, hogy a Szentlélek jónak látja-e. Nem úgy, hogy „*Mi kitaláljuk, oszt jöjjön utánunk a Szentlélek, mert az a dolga!*” Ez így nem működik! „*Tetszett a Szentléleknek és nekünk.*” Mert a legfontosabb minden gyülekezeti, egyházi és egyházon kívüli döntésben, amelyik emberekről szól, amelyik emberekre rak vagy nem rak terhet, hogy benne van-e a lélek? És

az áll-e az első helyen, vagy nem? Mert, ha nem az áll az első helyen, akkor visszaesünk abba, hogy elviselhetetlen terhet akarunk rakni másokra. Talán fiatalokra. Talán idősekre. Talán idegenekre. Amelyeket sokszor mi sem lettünk volna, vagy vagyunk képesek megtartani és megőrizni. *„Tetszett a Szentléleknek és nekünk.”*

Az igazi nagy belső válság, nagy belső krízis itt van a keresztyénség történetében először. És itt van a megoldásnak a lehetősége is. Ha valaki azt gondolja, hogy mindenkinek csak egyformán, egyféleképpen lehet akár magyar reformátusnak lenni is, az szerintem két dolgot nem ismer: nem ismeri a Szentírást, meg nem ismeri az emberi természetet. Isten nem azt akarja, hogy mi mind egyformák legyünk, hanem hogy az Ő családja legyünk. Amelyik családban olyan különbözőek tudunk lenni – és mégis érezzük, és mégis tudjuk, hogy összetartozunk.

Jézushoz odamennek egyszer a tanítványok, és elkezdenek Neki dicsekedni: *„Láttunk valakit, aki a Te nevedben ördögöket űz ki, de megtiltottuk neki, mert nem jár mivelünk.”* És erre Jézus, egy kicsit leforrázva őket, azt mondja – bocsánatot kérek a kifejezésért, nem így mondta, de ez az értelme –, hogy: *„Ne hülyéskedjetek már! Ne tiltsátok el őket! Nem az a lényeg, hogy veletek van-e, hogy pont úgy hisz, pont úgy imádkozik, pont úgy éli meg a hitét, mint ahogy Ti, hanem, hogy Velem van-e? Hozzám van-e köze? Hogy ahhoz a Lélekhez van-e köze, amelyik nem elviselhetetlen terheket akar rakni az emberekre, nem olyan igát, amit ő maga sem tudna elviselni, hanem amelyik le tudja oldani az igát, és fel tudja venni azokkal is a kapcsolatot, akikkel nehéz.”*

Egész Európa és egész Magyarország hangos ezekben a napokban attól, hogy: *„Mi lesz velünk, ha jönnek a menekültek?”* Ez egy nagyon fontos kérdés! De e mellé a kérdés mellé oda kell tenni azt is, hogy: *„És mi lesz velük?”*

Én vettem részt olyan kereszttelésen – néhány esztendővel ezelőtt – ahol hat felnőtt embert kereszteltünk, akikről nem volt szabad fényképfelvételt készíteni, mert egy olyan országból jöttek, és egy olyan országból menekültek, ahol törvény tiltja, hogy valaki keresztyénné legyen. Ilyenek is vannak közöttük! Ilyenek is vannak, és nem szabad összemosni, és azt mondani, hogy: *„Mindenkinek egyforma! Mindenki csak bajt hoz ránk!”* Hanem meg kell látni, és meg kell érteni, hogy a Krisztus közösségében, a Krisztus-hívók közösségében van egy olyan elvülhetetlen parancs, van egy olyan elvülhetetlen igazság, amelyiket senki és semmi nem változtathat meg. Amit Péter apostol úgy mond: *„Abban hiszünk, hogy mi is az Úr Jézus kegyelme által üdvözülünk, éppen úgy, mint ők.”*

Valaki így fogalmazta ezt meg: *„Van egy olyan, egyetemes emberi együvé tartozás.”* És kinek kellene erről jobban tudni, mint azoknak a Krisztus-

hívőknek, mint akik azt mondják, szajkózzák sokszor, hogy „*Úgy szeret-
te Isten a világot, hogy Ő az egyszülött Fiát adta.*” Nem engem, nemcsak
Titeket, az egész világot. Úgy fogalmaz ez az író: „*Ez az egyetemes embe-
ri együvé tartozás az, ami arra készíti a rabot, a fegyencet, hogy ne azon a
napon kísérelje meg a szökést, amikor emberséges fegyőr van szolgálatban.*”
Ez sokkal mélyebb annál, mint hogy mennyire vagyunk különbözőek, meny-
nyire vagyunk mások. Azt mondják az apostolok: „*Tetszett a Szentléleknek
és nekünk, hogy ne rakjunk több terhet rátok, mint amit elviselni tudtok.
És ugyanakkor kérünk Titeket, tartsátok tiszteletben azt, ami nekünk fontos,
mert ez is hozzátartozik!*”

Válságokkal szabadalt világban élünk. Az egyik még el sem múlt, a másik
már itt dörömböl. De hiszem, hogy Isten meg tudja mutatni az utat a külső
válságok közepette, hogyha belül felszabadulunk arra, hogy mi tudjuk így
látni a világot, magunkat, egymást. És tudjuk átélni mindennel és minden-
kivel szemben, akivel találkozunk – aki furcsának, idegennek és ijesztőnek is
tűnhet. Hogy soha ne felejtjük, a miénk az a parancs, ami nem ajánlat, amit
nem tudunk kikerülni, amit így fordított az egyik nagy filozófus-teológus,
a felebaráti szeretet parancsát: „*Szeresd felebarátodat – Ő is olyan, mint Te!*”
(vö. 3Móz 19,18) Az apostolok ezt ismerték fel. És hogyha ebben élünk, ak-
kor tudunk boldogan különböző reformátusok is lenni, akik nem minden-
ben értenek egyet.

Azt mondta a debreceni teológiának az egyik nagy professzora: „*Nem az
a baj, ha vitázunk, hanem az, ahogy tesszük.*” Az a kérdés: Az apostolok vi-
táztak? Nagyon különböző, nagyon szélsőséges álláspontok ütköztek össze,
és a Lélek megadta nekik a megoldást, amelyik valóban fel tudta őket oldani
a görcsből, a csak egyfelé látásból, és meg tudta őket ajándékozni a sza-
badsággal, amivel Krisztus őket megajándékozta, és amit kitértak mindenki
előtt.

Áldott legyen az örökkévaló Isten, aki kész bennünket most is így vezetni;
a szavainkat, a gondolatainkat, a tekintetünket így irányítani. Hogy Hozzá és
egymáshoz, magunkra találjunk. Ebben segítsen és bátorítson bennünket az
Ő Lelke és hatalma, most és minden időben!

Ámen.

Utóima:

Mindenható Isten, Kegyelmes Atyánk a mindenható Jézus által!

Sokszor érthetetlen, ijesztő dolgok zajlanak körülöttünk, amelyekről
nem tudjuk, mi lesz a folytatás, mi lesz a kimenekedés. De hisszük, hogy
amikor zúg és harsog a világ, amikor rengeteg sebből vérzik, és rengeteg

indulat feszül egymásnak: gazdagok és szegények, üldözők és üldözöttek, más valláshoz, más hithez tartozók. És sokszor csak a zűrzavart és kavargást látjuk. Hadd emeljük feljebb tekintetünket, hogy lássuk meg a Te gondviselő, mindeneket, megnyugvásra és békességre vivő akaratodat!

Így könyörgünk békességért a teremtett világban, annak minden rezdülésében, minden döntésében, minden változásában. Így könyörgünk csendességért, hogy csendesedjenek az indulatok! Hogy legyenek normálissá helyzetek! És ne késztessenek embereket futásra, menekülésre! Ne késztessenek embereket mások eltiprására, mások életlehetőségének elvételére!

Kérünk, segíts meg bennünket, hogy tudjunk belső feszültségeinkben Hozzád kiáltani! Tőled kérni a megoldást! Hiszen Tőled csak olyan megoldás jöhet, amely a Lélek által felold a megkötöttségből, bűnből, haragból, irigységből, az 'öemberi' indulatokból, s nem engedi, hogy azok eluralkodjanak rajtunk.

Urunk! Így könyörgünk ezen a mai vasárnapon azokért az ember-társainkért, akik arra szánták életüket, hogy mások testi-lelki bajait gyógyítsák. Anyaszentegyházunk gyülekezeteiben így imádkozunk ezen a vasárnapon az egészségügyben dolgozókért: orvosokért, ápolókért, minden munkatársért. Bocsásd meg, amiért mi is sokszor türelmetlenek, békétlenek vagyunk velük szemben! Add, hogy megbecsülés, elfogadottság övezzé az ő életüket, munkájukat! Adj az ő életükbe valóban elhivatottságot, hogy tudjanak ott lenni a megfáradt, magatehetetlen, megsebezett emberi test és lélek mellett.

Könyörgünk Hozzád e gyülekezet minden tagjáért! Kicsinyekért és nagyokért. De különösképpen azokért, akik friss gyász terhét hordozzák a szívében. Adj vigasztaló emlékezést, a Lélek feloldó, megtartó hatalmát!

Könyörgünk Hozzád Anyaszentegyházunkért. A kárpát-medencei magyar reformátusságért. A Krisztusban hívők közösségéért. Minden jóakarató emberért. Könyörgünk Hozzád népünkért, népünk vezetőiért. Adj nekik bölcsességet és a Lélek megoldást kínáló hatalmát és erejét!

Vezess bennünket a Te utaidban, hogy tudjunk egymásra tekintve újra és újra hitet tenni arról: egyedül Krisztus által van üdvösségünk nekünk is, mint mindenki másnak. Add, hogy ebben legyen békességünk, ebben használj bennünket a Te eszközeidül!

Áldd meg a pihenésnek, a szünidőnek alkalmait tanárok, diákok, családok számára! Őrző, oltalmazó hatalmad legyen ott ezekben a napokban! Adj békességet nekünk, kívül és belül, Krisztus által!

Ámen.

